

ki pod redakcją M. Galeottiego pt.: *Global Crime Today, The Changing Face of Organised Crime*, chociaż M. Glenny powołuje się na dorobek tego badacza.

W wydanej publikacji pojawiają się błędy i drobne uchybienia, którymi trudno obarczyć samego autora. Na stronie 389 dowiadujemy się, że do zabójstwa kandydata na prezydenta J.E. Gaitána doszło w Kolumbii w 1984 r., a nie jak było rzeczywiście w 1948 r. Zdarza się dosłowne tłumaczenie angielskich słów oraz niewykorzystanie polskich odpowiedników (np.: nagminne użycie terminu syndykaty przestępcze zamiast związku czy organizacji przestępcze, Kolumbijskie Rewolucyjne Siły Zbrojne zamiast Rewolucyjne Siły Zbrojne Kolumbii). Od strony technicznej, w niektórych momentach może przeszkadzać brak konsekwencji w stosowaniu akapitów (np. s. 51, 61, 94).

Lektura *McMafii* to obowiązkowe uzupełnienie obrazu współczesnego nieustannie globalizującego się świata. Dostarcza przerażającego spojrzenia na rzeczywistość, w której jedna piąta całkowitego światowego przychodu ma swoje źródła w nielegalnym rynku. Warto zatrzymać się dłużej nad wiedzą, jaką oferuje nam M. Glenny. Wykorzystać ją można do analizy rzeczywistości, kiedy toczą się rozmowy rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej na temat wydłużenia kontraktu jamalskiego lub gdy Komisja Europejska zaleca liberalizację polskiego rynku gazu. Podmioty, takie jak Gazprom, Eural Trans Gas, RosUkrEnergo, po lekturze *McMafii*, przestają być niewiele

mówiącymi nazwami. Dowiedzieć się możemy także dlaczego Sao Paulo w Brazylii jest jednym z największych centrów cyberprzestępczości i gdzie według autora uplasuje się przyszłe światowe epicentrum globalnej szarej strefy.

M. Glenny nie pozostawia czytelnikowi żadnych złudzeń. To my, mieszkańcy globalnej Północy, czerpiemy korzyści z czarnego globalnego rynku. Z jednej strony, świadomie konsumujemy konopie indyjskie, kokainę, heroinę, kawior, przemycone papierosy, uprawiamy sekturystrykę, wykorzystujemy pracę nielegalnych imigrantów, z drugiej zaś nieświadomie korzystamy z produktów, których pochodzenie nie jest nam znane.

Książkę warto przeczytać, a zapamiętać należy przestrozę autora, że dalszy rozwój przestępczości zorganizowanej przyniesie poważne skutki destabilizujące. Trójkąt zbrodni, biznesu i polityki nie zna granic.

■ Joanna Katarzyna Kaczyńska

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio K, Politologia vol. 15–16, 2008–2009.

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie już od blisko 50 lat stanowi ważny ośrodek polskiej politologii. Począwszy od 1964 r., kiedy to utworzono Studium Nauk Politycznych UMCS lubelska placówka stale się rozwija, obecnie funkcjonując w ramach Wydziału Politologii podzielonego na dziesięć zakładów. Naturalnym elementem poszerzania aktywności naukowej

pracowników było utworzenie periodyku, który stał się istotnym miejscem debaty politologicznej. Obok naukowych konferencji i wydawanych prac naukowych to właśnie czasopismo pozwala w sposób cykliczny i aktualny prezentować dorobek ośrodka.

Z pewnością taki też zamiar przyświecał twórcom poświęconej naukom politycznym sekcji ogólnouniwersyteckiego pisma „Annales UMCS”. Początek pisma przypadł na rok 1994, kiedy to wydano pierwszy numer, wówczas jeszcze rocznika, którego redaktorem został prof. dr hab. Jan Jachymek. W okresie już ponad 15 lat swojego istnienia pismo stale się rozwijało. Na stanowisku redaktora sekcji w tym czasie zasiadali: prof. dr hab. Alicja Wójcik (w latach 2001–2007) oraz prof. dr hab. Włodzimierz Mich (pełniący tę funkcję od 2008 r.). Wraz z początkiem pełnienia funkcji przez tego ostatniego pismo przekształcone zostało w półrocznik.

W ramach rozwoju czasopisma, jak w przypadku każdego periodyku naukowego na znaczeniu zyskuje osiągnięcie ogólnopolskiego charakteru. Tak też przedstawia się sytuacja z „Annales UMCS”. W tym aspekcie znacząca jest zapewne obecność na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, która podnosi rangę periodyku.

Spectrum poruszanych tematów w omawianym piśmie jest bardzo szerokie. Jak podaje strona internetowa politologicznej sekcji „Annales UMCS” na tematykę, którą podejmować powinno pismo składają się takie subdyscypliny jak: stosunki międzyna-

rodowe, teoria polityki, polska myśl polityczna, współczesne ruchy i doktryny polityczne, współczesne systemy polityczne, partie i systemy partyjne, mniejszości narodowe i etniczne, socjologia polityki, prawa człowieka, samorząd i polityka lokalna, media i komunikowanie społeczne, integracja europejska jak też transformacje ustrojowe w Europie¹. Wszystkie te przestrzenie badawcze można zakwalifikować jako politologiczne. Deklaracja tematów w pełni posiada odbicie w ramach recenzowanych tomów i to zarówno w warstwie artykułów naukowych, jak też i recenzowanych książek.

W części pierwszej voluminu XV z r. 2008 szeroką gamę tematów tworzą artykuły dotyczące europejskiej polityki obronnej, ruchu antyglobalistów w kontekście ogólnosiwiatowych przemian społecznych, jak też nowy populizm w Ameryce Łacińskiej. Ostatni z tematów podejmuje Katarzyna Krzywicka w artykule *Nowy populizm. Dylematy demokracji w Ameryce Łacińskiej*. Autorka przedstawia w nim problem specyficznego rodzaju populizmu obecnego na kontynencie Południowej Ameryki i umieszcza go w kontekście przeistaczania się systemów politycznych od autorytaryzmu do demokracji. Co więcej, autorka podejmuje się systematyzacji zjawiska i dzieli populizm latynoamerykański na klasyczny (charakterystyczny dla lat 30.–70. XX w.), neopopulizm zwany inaczej liberalnym lub

¹ Strona internetowa pisma „Annales, UMCS” <http://www.umcs.lublin.pl/articles.php?aid=2204&mid=72&mref=10028>, odczyt z dn. 28.05.2010.

elektoralnym oraz populizm nowej lewicy latynoamerykańskiej².

Omawiany tu tom nie ogranicza się wyłącznie do spraw międzynarodowych. Zagadnienia myśli politycznej poruszone zostają w artykułach na temat pozycji ustrojowej prezydenta w propozycjach Prawa i Sprawiedliwości (tekst autorstwa Joanny Saneckiej), koncepcji armii i obronności w programach Stronnictwa Chłopskiego (Ewelina Podgajna), czy też tekście Włodzimierza Micha na temat koncepcji bloku państw Europy środkowowschodniej w publicystyce „Naszej Europy” z lat 1930–1939. Swego rodzaju atrakcją intelektualną stanowi artykuł Anny Obary o tytule *Krytyczna analiza stanu państwa i społeczeństwa socjalistycznego w komedii Miś Stanisława Barei*. W artykule tym podjęta zostaje próba odtworzenia obrazu państwa i społeczeństwa z przełomu lat 70. i 80. Autorka w ramach artykułu popełnia odważne interpretacje fabuły filmu, jak chociażby uznanie Pałacu Kultury i Nauki, jako symbolu nierówności i podziałów społecznych istniejących w państwie demokracji ludowej³. Analizy Obary potwierdzone są przez zaprezentowany tok rozumowania oraz oparte na przywoływanej literaturze. Autorka potraktowała film Barei jako opis spo-

łeczeństwa oraz warunków, w jakich przyszło mu żyć, podany w formie nieco przerysowanej jednak odzwierciedlający ówczesną rzeczywistość. Jak sugeruje Obara: „Reżyserowi udało się zaprezentować niemal cały przekrój społeczny Polski przełomu dekady lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych”⁴.

W ramach tomu zostały również zrecenzowane m.in. takie prace jak: *Świat wokół Rzeczypospolitej. Problematyka zagraniczna w polskiej myśli politycznej pierwszej połowy XX wieku* pod redakcją Jana Jachymka i Krystyny Trembickiej, *Demokracja w Polsce 2005–2007* pod red. Leny Kolarskiej-Bobińskiej, Jacka Kucharczyka i Jarosława Zbieranka jak też praca Otfrieda Hoeffe’go, *Democracy in an Age of Globalisation*.

Co jednak warto podkreślić, numer otwiera tekst z okazji jubileuszu Profesora Jana Jachymka autorstwa Ewy Maj i Alicji Wójcik. Przyczynkiem do tego było 70-lecie urodzin oraz 35-lecie pracy na UMCS pierwszego redaktora omawianego periodyku.

W części drugiej tego samego woluminu, czyli drugim numerze wydanym w 2008 r. poruszane tematy również zawierały się w przestrzeni politologicznej. Obok artykułu autorstwa Agaty Ziętek *Wyznaczniki kulturowe hegemonii Stanów Zjednoczonych Ameryki*, Czytelnik odnaleźć może m.in. artykuł Jerzego Migdała na temat polityki karnej i penitencjarnej w Polsce w la-

² K. Krzywicka, *Nowy populizm. Dylematy demokracji w Ameryce Łacińskiej*, „Annales UMCS. Sectio K” 2008, vol. XV, 1, s. 58.

³ A. Obara, *Krytyczna analiza stanu państwa i społeczeństwa socjalistycznego w komedii „Miś” Stanisława Barei*, „Annales UMCS. Sectio K” 2008, vol. XV, 1, s. 148.

⁴ Ibidem, s. 152.

tach 1944–1956, czy też tekst Tadeusza Bichty *Proces decyzyjny w partiach politycznych w Polsce na przykładzie wybranych ugrupowań parlamentarnych działających po 1989 roku*. W tym ostatnim autor analizując strukturę i statut polskich partii politycznych, opisuje procedury decyzyjne, jakie funkcjonują w polskich ugrupowaniach. Konkluzja, jaką proponuje Bichta jest taka, że polskie partie polityczne posiadają zbliżony model podejmowania decyzji. Wnioski autora odnoszą się tylko do formalnej płaszczyzny procesu decyzyjnego (co już we wstępie zastrzega sam autor koncentrując się na organizacyjnym poziomie procesu podejmowania decyzji) z tego też względu pominięte zostały, zapewne ciekawe, kwestie nieformalnego przebiegu procesu decyzyjnego w polskich ugrupowaniach.

Ponadto w numerze znajdują się artykuły obejmujące tematykę z pogranicza prawa i politologii, np. *Definiowanie mniejszości w dokumentach międzynarodowych i aktach prawa wewnętrznego* (Grzegorz Janusz). Z recenzowanych książek na uwagę zasługują prace: Tomasza Kuczura, *Ethnos i Politis. Naród a społeczeństwo obywatelskie we współczesnej Europie*”, Ryszarda Skarzyńskiego *Anarchia i policentryzm. Elementy teorii stosunków międzynarodowych*, czy redagowaną przez Wojciecha Konończuka książkę *Imperium Putina*.

Zawartość voluminu XVI cz. 1 z roku 2009 tylko potwierdza otwartość redakcji pisma na tematykę ogólnie pojmowaną jako nauki o polityce. W numerze tym znaleźć możemy artykuły na temat prawa

Wspólnot Europejskich czy też dyplomacji (*Dyplomacja przewencyjna jako środek utrzymania ładu na kontynencie europejskim* autorstwa Wojciecha Stankiewicza). Interesujące treści pojawiają się również w ramach bloku tekstów na temat systemów politycznych omawianych w różnych wymiarach. Tworzą go artykuły Waldemara Parucha (*Autorytaryzm w Europie XX wieku: Zarys analizy politologicznej cech systemu politycznego*) Rafała Riedla (*Kontestacja współczesnych form demokracji w dyskursie europejskim*) oraz Przemysława Maja (*Reprezentacja, partycypacja i transparentność systemu – zmiany w rozumieniu zasad demokracji w kontekście funkcjonowania sieci globalnej*). Uwagę czytelnika przykuje bez wątpienia artykuł na temat autorytaryzmów, w którym Paruch dokonuje politologicznej analizy tego zjawiska, zarówno z perspektywy teoretycznej, jak i praktyki politycznej. Co więcej, autor snuje rozważania na temat przyczyn upadku dyktatur w Europie powojennej.

Artykuły zostały tradycyjnie już obudowane recenzjami najnowszych prac naukowych takich autorów, jak Anthony Giddens i jego *Europa w epoce globalnej*; Arkadiusz Indraszczyk (*Zielona Międzynarodówka. Współpraca partii chłopskich z państw Europy Środkowej i Wschodniej*); czy też Rasma Karklins (*Wszystkiemu winien system. Korupcja w krajach postkomunistycznych*).

Uzupełniając informacje o piśmie należy koniecznie zwrócić uwagę na obecną

w woluminie XV, cz. 2 kronikę naukową Wydziału Politologii. W jej ramach opublikowane zostały informacje na temat wszelkich przejawów działalności naukowej jednostki (uroczystości, habilitacje, doktoraty, nagrody, granty, konferencje, opublikowane książki pracowników).

Dokonując całościowej oceny pisma, należy przede wszystkim podkreślić wysoki poziom merytoryczny jego zawartości gwarantowany przez recenzowany charakter pisma oraz „opiekę” Rady Programowej. W ramach organu, o którym mowa zasiadają m.in.: Jerzy Adamowski (Uniwersytet Warszawski) Andrzej Antoszewski (Uniwersytet Wrocławski), Teresa Łoś-Nowak (Uniwersytet Wrocławski), Maria de Monserrat Llairó (University of Buenos Aires) Marek Pietraś (UMCS), czy też Bogdan Szlachta (Uniwersytet Jagielloński). Jak łatwo zauważyć, Rada posiada nie tylko charakter ogólnopolski, ale nawet międzynarodowy, co podnosi tylko rangę pisma.

Niemniej jednak, zwrócić należy uwagę na czynnik, który wpływa na lekturę pisma. Wydaje się bowiem, iż pismo stałoby się czytelniejsze, jeżeli teksty w nim publikowane byłyby grupowane w ramach spójnych tematycznie działów. Zabieg taki pozwoliłby na uatrakcyjnienie pisma zarówno dla ewentualnych przyszłych autorów, jak i Czytelników.

Proponowana modyfikacja jest o tyle istotna, iż pismo na drodze swojego rozwoju staje się popularne wśród autorów „zewnętrznych” do UMCS. Co prawda liczba autorów spoza Lublina w ramach recen-

zowanych numerów była skromna jednak z pewnością nastąpi jej wzrost.

Reasumując sekcja politologiczna pisma „Annales UMCS” stanowi poważną propozycję na rynku polskich pism naukowych w dziedzinie nauk o polityce. Solidne zaplecze, jakie zapewnia Wydział Politologii UMCS wraz z prężnym środowiskiem naukowym pozwalają sądzić, iż pismo w dalszym ciągu będzie się rozwijać. Już teraz jednak gwarantuje atrakcyjność rozważań zamieszczanych na łamach pisma.

■ Arkadiusz Lewandowski

Mark Blacksell, *Geografia polityczna*, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2008, ss. 212.

W 2008 r. ukazało się kilka ciekawych pozycji książkowych z zakresu geografii politycznej. Większość z nich ma charakter podręczników akademickich i choćby z tego względu powinny one zostać poddane ocenie, szczególnie pod kątem swej użyteczności w pracy dydaktycznej.

Autorem prezentowanej w tym miejscu książki jest zmarły w 2008 r. angielski badacz związany z uniwersytetem w Plymouth Mark Blacksell. Wydana przez PWN książka jest tłumaczeniem pracy zatytułowanej *A Companion to Political Geography* wydanej w 2005 r. przez wydawnictwo Routledge w ramach serii Routledge Contemporary Human Geography Series. Książka składa się z rozdziału wprowadzającego, kolejnych jedenastu rozdziałów ujętych w trzech częściach oraz podsu-